

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

PHILIPPE LÉGER

prednesené 11. decembra 2003¹

1. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev². Návrh bol podaný v rámci sporu o určenie sankcií, ktoré môžu byť uložené poľnohospodárskym prevádzkam v integrovanom systéme spravovania a kontroly zavedenom nariadeniami (EHS) č. 3508/92³ a 3887/92⁴.

2. Sporná je pritom otázka, či článok 2 ods. 2 nariadenia č. 2988/95 dovoľuje v prípade žiadosti o pomoc, ktorá by mala byť predmetom sankcie podľa nariadenia č. 3887/92, retroaktívne uplatniť ustanovenia neskoršieho nariadenia z dôvodu, že za predmetnú nezrovnalosť stanovuje menej prísne sankcie.

I — Konanie vo veci samej

3. V konaní pred vnútroštátnym súdom vystupuje Gisela Gerken proti Amt für Agrarstruktur Verden (Nemecko) (ďalej len „Amt“), t. j. jednému z orgánov Spolkovej republiky Nemecko, ktoré sú príslušné pre vyplácanie príspevkov pre výrobcov hovädzieho mäsa upravených nariadením Rady (EHS) č. 805/68 z 27. júna 1968⁵.

4. Dňa 21. decembra 1995 G. Gerken požiadala o poskytnutie osobitného príspevku na chov dvanástich býkov prvej a druhej vekovej skupiny v zmysle článku 4b nariadenia č. 805/68. Táto žiadosť bola zamietnutá v súvislosti so siedmimi bykami z dvanástich z dôvodu, že pani Gerken

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Ú. v. ES L 312, s. 1.

3 — Nariadenie Rady z 27. novembra 1992, ktorým sa stanovuje integrovaný systém spravovania a kontroly určitých schém poskytovania pomoci v Spoločenstve (Ú. v. ES L 355, s. 1).

4 — Nariadenie Komisie z 23. decembra 1992 stanovujúce pravidlá uplatňovania integrovaného systému správy a kontroly pre určité schémy pomoci v Spoločenstve (Ú. v. ES L 391, s. 36).

5 — Nariadenie upravujúce organizáciu trhu v sektore hovädzieho mäsa (Ú. v. ES L 148, s. 24). Rozhodujúce znenie vyplýva z nariadenia Rady (EHS) č. 2066/92 z 30. júna 1992, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 805/68 a zrušuje nariadenie (EHS) č. 468/87 upravujúce všeobecné pravidlá režimu osobitného príspevku pre výrobcov hovädzieho mäsa, ako aj nariadenie (EHS) č. 1357/80 stanovujúce režim príspevkov za chov dojníc (Ú. v. ES L 215, s. 49, ďalej len „nariadenie č. 805/68“).

nepreukázala, že zvieratá spĺňajú podmienku veku určenú právom Spoločenstva. Amt na základe článku 10 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 3887/92 odmietol takisto poskytnúť príspevok na zvýšných päť býkov.

II — Právny rámec

7. Nariadenie č. 3508/92 zaviedlo integrovaný systém spravovania a kontroly určitých schém poskytovania pomoci v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky.

5. Po tom, čo nebolo vyhovené jej sťažnosti, podala pani Gerken žalobu na Verwaltungsgericht (Nemecko). V konaní pred týmto súdom úspešne preukázala splnenie podmienky veku pri troch zo siedmich býkov. Amt teda vyhlásil, že je pripravený pani Gerken vyplatiť na týchto troch býkov, ako aj na ďalších piatich, ktorých vek už bol stanovený, príspevky znížené pomerne v zmysle článku 10 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 3887/92.

8. Nariadenie č. 3887/92 spresnilo podmienky uplatňovania tohto systému, najmä pokiaľ ide o žiadosti o poskytnutie pomoci podané chovateľmi, kontroly na účel overenia zachovávaní podmienok na poskytnutie pomoci a sankcie za porušenie týchto podmienok.

6. Rozsudkom zo 17. februára 2000 Verwaltungsgericht odmietol návrh vyslovený Amt. Verwaltungsgericht rozhodol, že v prípade štyroch býkov, ktorých vek nebol stanovený, Amt platne zamietol žiadosť pani Gerken. V súvislosti s ostatnými ôsmimi býkmi ale rozhodol, že pani Gerken mala podľa článku 10 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 3887/92 nárok na poskytnutie príspevku v plnej a nie v zníženej výške. Zdôraznil pri tom, že sankcie uvedené v tomto ustanovení sa nevzťahujú na daný prípad, pretože pani Gerken nepodala nijaké nepravdivé alebo chybné vyhlásenie. Amt podal proti tomuto rozsudku odvolanie na Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht (Nemecko).

9. Tieto nariadenia sa uplatňujú aj na schémy pomoci pre výrobcov hovädzieho mäsa upravené nariadením č. 805/68, ku ktorým patrí aj osobitný príspevok za býkov stanovený v článku 4b tohto nariadenia.

10. Článok 10 ods. 2 nariadenia č. 3887/92 opisuje sankcie, ktoré možno uložiť chovateľovi v prípade, ak vo svojej žiadosti

o pomoc uviedol väčší počet zvierat, ako bol zistený počas kontroly. Znie takto ⁶:

Ak je rozdiel väčší ako štyri kusy dobytky, príspevok sa neposkytne;

b) v ostatných prípadoch:

„Ak sa zistí, že počet zvierat uvedených v žiadosti o poskytnutie príspevku prevyšuje počet zvierat zistený pri kontrole, výška príspevku sa vypočíta na základe zisteného počtu zvierat. S výnimkou prípadu vyššej moci a po uplatnení odseku 5 sa však jednotková suma pomoci znižuje:

— o percento zodpovedajúce zistenému rozdielu, pokiaľ je tento rozdiel menší alebo sa rovná 5 %,

a) ak sa podala žiadosť týkajúca sa najviac dvadsiatich zvierat:

— o dvojnásobok percenta, pokiaľ je zistený rozdiel väčší ako 5 % a menší alebo sa rovná 20 %.

— o percento zodpovedajúce zistenému rozdielu, pokiaľ je tento rozdiel menší alebo sa rovná dvom kusom dobytky,

Ak je rozdiel väčší ako 20 %, príspevok sa neposkytne.

— o dvojnásobok percenta zodpovedajúceho zistenému rozdielu, pokiaľ je tento rozdiel väčší ako dva a menší ako štyri kusy dobytky.

Percentá uvedené v bode a) sa počítajú na základe oznámeného počtu, percentá uvedené v bode b) sa počítajú na základe zisteného počtu.

Ak však ide o oznámenie úmyselne nepravdivé alebo nepravdivé v dôsledku hrubej nedbanlivosti:

6 — V znení vyplývajúcom z nariadenia Komisie (ES) č. 1648/95 zo 6. júla 1995 (Ú. v. ES L 156, s. 27).

- príslušný chovateľovi bude odoprený nárok na poskytnutie príspevku na daný kalendárny rok

a

- ak ide o úmyselne nepravdivé oznámenie, bude mu odoprený nárok na poskytnutie rovnakého príspevku v nasledujúcom kalendárnom roku.

[...]“ [neoficiálny preklad]

11. Nariadenie č. 3887/92 bolo zrušené a nahradené nariadením Komisie (ES) č. 2419/2001 z 11. decembra 2001⁷, ktoré nadobudlo účinnosť 13. decembra 2001.

12. Článok 44 ods. 1 nariadenia č. 2419/2001 stanovuje, že „zníženia a vylúčenia stanovené v [tomto nariadení] sa neuplatňujú tam, kde farmár predložil fakticky správne informácie, alebo tam, kde preukázal inak, že nie je vinný“.

13. Podľa článku 53 ods. 1 nariadenia č. 2419/2001⁸ sa však nariadenie č. 3887/92 naďalej uplatňuje na žiadosti o pomoc týkajúce sa trhových rokov alebo prémiových období, ktoré uplynú pred 1. januárom 2002. Naproti tomu nariadenie č. 2419/2001 sa uplatňuje na žiadosti podané na trhové roky alebo prémiové obdobia, ktoré začnú plynúť po 1. januári 2002⁹.

14. Nariadením č. 2988/95 bol vytvorený právny rámec spoločný pre všetky oblasti, ktoré sú upravené politikami Spoločenstva s cieľom účinnejšieho boja proti podvodom majúcim vplyv na finančné záujmy Spoločenstva¹⁰. Týmto bola teda prijatá všeobecná úprava týkajúca sa predovšetkým sankcií, ktoré možno uložiť v prípade nezrovnalostí vzhľadom na právo Spoločenstva¹¹.

15. Článok 1 ods. 2 tohto nariadenia definuje pojem „nezrovnalosť“ ako „akékoľvek porušenie ustanovenia práva spoločenstva vyplývajúce z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, dôsledkom čoho je alebo by bolo poškodenie [...] rozpočtu spoločenstiev [...]“.

7 — Nariadenie stanovujúce podrobné pravidlá uplatňovania integrovaného správneho a kontrolného systému pre určité programy pomoci Spoločenstva, zriadeného nariadením Rady (EHS) č. 3508/92 (Ú. v. ES L 327, s. 11).

8 — V znení korigenda uverejneného v Ú. v. ES L 7, 2002, s. 48.

9 — Článok 54 ods. 2 nariadenia č. 2419/2001.

10 — Štvrté odôvodnenie.

11 — Článok 1 ods. 1.

16. Článok 2 ods. 2 tohto nariadenia znie:

„Nesmie sa uložiť žiadna správna sankcia, ak neexistovalo pred spáchaním protiprávneho konania príslušné ustanovenie právneho aktu spoločenstva. V prípade ďalšej zmeny a doplnenia ustanovení, ktoré ukladajú správne sankcie a sú upravené v právnych predpisoch spoločenstva, sa retroaktívne uplatnia menej prísne ustanovenia.“

v rozsudku zo 16. mája 2002, Schilling a Nehring¹², Súdny dvor rozhodol, že sankcie uvedené v danom ustanovení článku 10 ods. 2 sa uplatnia aj vtedy, keď rozdiel počtu oznámených a zistených zvierat nie je dôsledkom nepravdivého vyhlásenia žiadateľa, ale vyplýva jednoducho len zo skutočnosti, že vo vzťahu k určitým zvieratám neboli splnené podmienky potrebné na poskytnutie príspevku. Preto sa mali voči pani Gerken v zásade uplatniť sankcie stanovené v článku 10 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 3887/92.

III — Uznesenie vnútroštátneho súdu

17. Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht, na ktorom sa vedie konanie o odvolaní, zistil, že sporná žiadosť o príspevok je spojená s nezrovnalosťou vedúcou k sankcii v zmysle článku 10 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 3887/92.

18. Uvedol totiž, že pani Gerken nepreukázala splnenie podmienky veku pri štyroch z dvanástich býkov uvedených v jej žiadosti o pomoc a že v zmysle článku 10 ods. 2 písm. a) druhá zarážka nariadenia č. 3887/92 musí sa výška pomoci znížiť o dvojnásobok percenta zodpovedajúceho rozdielu, pokiaľ sa tento rozdiel rovná štyrom kusom dobytká. Vnútroštátny súd ďalej pripomína, že

19. Vnútroštátny súd však napriek tomu zdôrazňuje, že pani Gerken sa nedopustila porušenia predpisov v zmysle článku 44 ods. 1 nariadenia č. 2419/2001.

20. Vo svojej žiadosti o pomoc totiž pani Gerken predložila potvrdenie od úradného veterinára pre Landkreis Verden preukazujúce, že hovädzí dobytok nemá leukémiu. Pred vnútroštátnym súdom bolo pritom preukázané, že až do začiatku roku 1996 Amt uznával takéto potvrdenia ako dôkaz splnenia podmienky veku hovädzieho dobytká. Takisto bolo preukázané, že túto svoju správnu prax po prvýkrát zmenil po podaní žiadosti pani Gerken, a to na základe dvoch ministerských vyhlášok prijatých v marci a v júni 1996. Vnútroštátny súd sa preto domnieva, že pani Gerken predložila „fakticky správne informácie“ v zmysle článku 44 ods. 1 nariadenia č. 2419/2001.

¹² — Vec C-63/00, Zb. s. I-4483.

21. Za daných podmienok sa vnútroštátny súd pýta, či má uplatniť sankcie uvedené v článku 10 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 3887/92. Podľa článkov 53 a 54 nariadenia č. 2419/2001 sa nariadenie č. 3887/92 vzťahuje na predmetnú žiadosť, keďže sa táto žiadosť týka trhových rokov, ktoré uplynú pred 1. januárom 2002. Článok 2 ods. 2 nariadenia č. 2988/95 však výslovne stanovuje, že v prípade nasledujúcej zmeny ustanovení, ktoré ukladajú správne sankcie a sú upravené v právnych predpisoch Spoločenstva, sa retroaktívne uplatnia menej prísne ustanovenia. Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht si v tejto veci kladie otázku, či zásada retroaktívneho uloženia menej prísnej sankcie má prednosť pred prechodnými ustanoveniami článkov 53 a 54 nariadenia č. 2419/2001. Preto rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

IV — Preskúmanie otázky

22. Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht sa touto otázkou pýta, či sa má článok 2 ods. 2 nariadenia č. 2988/95 vykladať v tom zmysle, že v prípade žiadosti o pomoc „na zvieratá“, ktorá patrí do oblasti pôsobnosti nariadenia č. 3887/92 a ktorá obsahuje nezrovnalosť, ktorú možno sankcionovať na základe uvedeného nariadenia, môžu príslušné orgány retroaktívne uplatniť ustanovenia nariadenia č. 2419/2001, hoci nadobudli účinnosť až po vzniku skutkových okolností v tejto veci, a to z dôvodu, že toto nariadenie obsahuje menej prísne ustanovenia pre predmetné konanie.

23. Ako to už uviedol vnútroštátny súd, východiskom na preskúmanie je rozsudok zo 17. júla 1997, *National Farmers' Union* a i.¹³

„Má byť výška pomoci znížená v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. a) druhá zarážka nariadenia č. 3887/92 tiež vtedy, ak nie je možné poskytnúť chovateľovi osobitný príspevok na býkov z právnych dôvodov, pokiaľ tento chovateľ predložil fakticky správne informácie v zmysle článku 44 ods. 1 nariadenia [...] č. 2419/2001 alebo môže akýmkoľvek iným spôsobom preukázať, že neporušil predpisy?“

24. V tejto veci Súdny dvor skúmal rovnakú otázku súvisiacu so žiadosťou o pomoc „na plochy“ v zmysle nariadenia č. 3887/92. Presnejšie išlo o určenie, či článok 2 ods. 2 nariadenia č. 2988/95 umožňuje v prípade žiadosti o pomoc „na plochy“, v ktorom môže byť uložená sankcia podľa článku 9 nariadenia č. 3887/92, retroaktívne uplatniť

¹³ — Vec C-354/95, Zb. s. I-4559.

ustanovenia neskoršieho nariadenia, t. j. nariadenia č. 1648/95, z dôvodu, že neskoršie nariadenie v istom smere zmierňovalo sankcie stanovené v článku 9 nariadenia č. 3887/92.

25. Súdny dvor na túto otázku odpovedal kladne najmä s odôvodnením, že:

„Z desiateho odôvodnenia nariadenia č. 2988/95 vyplýva, že jedným z cieľov tohto nariadenia je, aby sa so zreteľom na *acquis communautaire* a ustanovenia upravené v osobitných predpisoch spoločenstva existujúce v čase nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, [...] zabránilo akýmkoľvek kolíziám finančných sankcií spoločenstva a vnútroštátnych trestných sankcií uložených tým istým osobám z tých istých dôvodov. Z tohto nariadenia teda vyplýva, že je uplatniteľné takisto aj na nariadenia Spoločenstva existujúce v čase nadobudnutia jeho účinnosti, teda aj na nariadenie č. 3887/92“¹⁴.

26. Z toho vyplýva, že nariadenie č. 2988/95 je v zásade uplatniteľné aj na nariadenie č. 3887/92, a preto pri žiadostiach o pomoc, na ktoré sa vzťahuje posledné menované nariadenie, umožňuje retroaktívne uloženie menej prísnych sankcií podľa neskoršieho nariadenia.

27. Podľa článku 2 ods. 2 nariadenia č. 2988/95¹⁵ sa však menej prísne ustanovenia môžu retroaktívne uplatniť len pri splnení štyroch predpokladov. Sú to:

- hospodársky subjekt sa musí dopustiť „nezrovnalosti“ v zmysle článku 1 ods. 2 nariadenia č. 2988/95,
- nezrovnalosť musí viesť k uloženiu „sankcie“ v zmysle článku 2 ods. 2 nariadenia č. 2988/95,
- ustanovenia práva Spoločenstva, ktorými boli zavedené sankcie, musia byť predmetom „následnej zmeny“ a

¹⁴ — Už citovaný rozsudok *National Farmers' Union a i.* (bod 39). Súdny dvor svoje posúdenie potvrdil v rozsudku z 19. novembra 2002, *Strawson et Gagg & Sons, C-304/00*, Zb. s. I-10737, bod 46.

¹⁵ — V tejto súvislosti pozri aj už uvedené rozsudky *National Farmers' Union a i.* (bod 40) a *Strawson et Gagg & Sons* (bod 46).

- opatrenie predvídané novými ustanoveniami musí byť „menej prísne“ ako pôvodne stanovená sankcia.

dnenia nariadenia č. 3887/92, ako aj z judikatúry Súdneho dvora¹⁷, ktoré na označenie opatrení uplatniteľných podľa článkov 9 a 10 ods. 2 nariadenia č. 3887/92 používajú práve pojem „sankcia“¹⁸.

28. Tieto štyri predpoklady sú v tejto veci nesporne splnené.

29. Po prvé v rámci integrovaného systému správy a kontroly je chovateľ pri podaní žiadosti o poskytnutie pomoci „na zvieratá“ povinný uviesť len zvieratá, ktoré spĺňajú jednotlivé podmienky stanovené právom Spoločenstva na poskytnutie predmetnej pomoci¹⁶. Tým, že žalobkyňa podala žiadosť o príspevok na býkov, vo vzťahu ku ktorým nepreukázala splnenie podmienky požadovného veku, sa pani Gerken dopustila nezrovnalosti v zmysle článku 1 ods. 2 nariadenia č. 2988/95, pretože išlo o „porušenie ustanovenia práva spoločenstva vyplývajúce z konania alebo opomenutia [...], dôsledkom čoho je alebo by bolo poškodenie [...] rozpočtu spoločenstiev [...] neoprávnenou výdavkovou položkou“.

30. Po druhé je nesporné, že zníženie jednotnej výšky pomoci, a tým skôr úplné odňatie pomoci, zakladá „správne sankcie“ v zmysle článku 2 ods. 2 nariadenia č. 2988/95. To vyplýva z deviateho odôvo-

31. Po tretie som už uviedol, že článok 10 ods. 2 nariadenia č. 3887/92 bol predmetom „následnej zmeny“, pretože bol zrušený a nahradený ustanoveniami nariadenia č. 2419/2001.

32. Napokon, pokiaľ ide o štvrtý predpoklad, je zrejmé, že nové ustanovenia práva Spoločenstva sú menej prísne ako tie, ktoré sa uplatňovali pôvodne. Teda že v súvislosti s predmetnou nezrovnalosťou článok 10 ods. 2 písm. a) druhá zarážka nariadenia č. 3887/92 stanovoval zníženie jednotnej výšky pomoci, zatiaľ čo podľa článku 44 ods. 1 nariadenia č. 2419/2001 nemožno uplatňovať nijaké zníženia ani vylúčenia pomoci. Sankcia stanovená v nariadení č. 3887/92 sa tým jednoducho vylučuje.

¹⁶ — Pozri už citované rozsudky Schilling a Nehring (bod 33) a Strawson et Gagg & Sons (bod 38).

¹⁷ — V súvislosti s opatreniami uplatniteľnými na žiadosti o pomoc „na plochy“ podľa článku 9 nariadenia č. 3887/92 pozri už citované rozsudky National Farmers' Union a i. (bod 40) a Strawson et Gagg & Sons (bod 46). V súvislosti s opatreniami uplatniteľnými na žiadosti o pomoc „na zvieratá“ podľa článku 10 ods. 2 nariadenia č. 3887/92 pozri už citovaný rozsudok Schilling a Nehring (body 26 a 27).

¹⁸ — V tomto zmysle pozri aj moje návrhy v už uvedenej veci Schilling a Nehring (body 37 až 40).

33. Vzhľadom na tieto rôzne aspekty by článok 2 ods. 2 nariadenia č. 2988/95 teda musel umožňovať vnútroštátnemu súdu, aby na žiadosť pani Gerken o príspevok retroaktívne uplatnil menej prísne ustanovenia nariadenia č. 2419/2001.

34. Vnútroštátny súd však má pochybnosti, či môže prijať takéto rozhodnutie¹⁹. Podľa neho je potrebné vziať do úvahy aj nasledujúce aspekty.

35. Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht zdôrazňuje, že nariadenie č. 2419/2001 obsahuje výslovné ustanovenia o časovej pôsobnosti nariadení č. 3887/92 a 2419/2001. Podľa článkov 53 a 54 tohto nariadenia sa nariadenie č. 3887/92 uplatňuje na žiadosti o pomoc týkajúce sa trhových rokov, ktoré uplynuli pred 1. januárom 2002, a teda nariadenie č. 2419/2001 sa uplatňuje na žiadosti podané na trhové roky, ktoré začali plynúť po 1. januári 2002. Vnútroštátny súd sa teda pýta, či neexistuje rozpor medzi týmito ustanoveniami a článkom 2 ods. 2 nariadenia č. 2988/95, ktoré naproti tomu vedie k uplatneniu nariadenia č. 2419/2001 na žiadosti o pomoc podané na trhové roky, ktoré uplynuli pred 1. januárom 2002.

36. Je pravdou, že články 53 a 54 nariadenia č. 2419/2001 obsahujú prechodné ustanovenia upravujúce časovú pôsobnosť nariadení č. 3887/92 a 2419/2001. Ako sme videli, článok 53 ods. 1 nariadenia č. 2419/2001 stanovuje, že nariadenie č. 3887/92 sa zrušuje, ale naďalej sa uplatňuje na žiadosti o pomoc podané na trhové roky alebo prémiové obdobia, ktoré uplynuli pred 1. januárom 2002. Pokiaľ ide o článok 54, tento článok stanovuje, že nariadenie č. 2419/2001 nadobúda účinnosť v deň nasledujúci po dni jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskych spoločstiev*²⁰ a že sa uplatňuje na žiadosti o pomoc týkajúce sa trhových rokov alebo prémiových období začínajúcich po 1. januári 2002.

37. Na rozdiel od stanoviska vnútroštátneho súdu som však toho názoru, že tieto ustanovenia môžu predstavovať prekážku pri uplatnení článku 44 ods. 1 nariadenia č. 2419/2001 v konaní vo veci samej.

38. Je totiž potrebné pripomenúť, že účelom nariadenia č. 2988/95 je brániť vo všetkých oblastiach činom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Spoločenstiev²¹. V súlade s tým upravuje viaceré pravidlá a zásady spoločné

19 — Pozri uznesenie vnútroštátneho súdu (bod 10).

20 — T. j. 13. decembra 2001.

21 — Tretie odôvodnenie.

pre všetky oblasti upravené politikami Spoločenstva²², ku ktorým patrí aj Spoločná poľnohospodárska politika. Navyše z odôvodnenia nariadenia č. 2988/95 výslovne vyplýva, že protiprávne konania zakladajúce nezrovnalosť, ako aj sankcie, ktoré sa na ne vzťahujú, sú ustanovené v rôznych odvetvových predpisoch „v súlade s týmto nariadením [č. 2988/95]“²³.

39. Z toho vyplýva, že zákonodarca v oblasti kontrol nezrovnalostí viažucich sa na právo Spoločenstva a za nich ukladaných sankcií stanovil viaceré všeobecné zásady a vyžadoval, aby všetky nariadenia príslušného odvetvia tieto zásady zachovávali.

40. Nariadenie č. 2419/2001, ktoré bolo prijaté po nariadení č. 2988/95, však neobsahuje žiadne výnimky z článku 2 ods. 2 daného nariadenia. Neobsahuje žiadne ustanovenie, či už výslovné alebo implicitné, ktoré by dovolilo usúdiť, že zákonodarca Spoločenstva sa odklonil alebo by sa chcel odkloniť od zásady retroaktívneho uplatnenia menej prísnych sankcií.

41. Za týchto okolností som presvedčený, že prechodné ustanovenia článkov 53 a 54 nariadenia č. 2419/2001 sa musia vykladať v súlade s článkom 2 ods. 2 nariadenia

č. 2988/95. V dôsledku absencie dôkazov svedčiacich o opaku sa prechodné ustanovenia musia vykladať v tom zmysle, že sa uplatňujú „bez toho, aby bola dotknutá“ zásada retroaktívneho uplatnenia menej prísnych sankcií.

42. Ako to zdôraznila Komisia²⁴, akékoľvek iné riešenie by malo za následok, že článok 2 ods. 2 nariadenia č. 2988/95 by bol zbavený praktického účinku. Keďže totiž väčšina nariadení – ak nie všetky nariadenia – Spoločenstva obsahujú ustanovenia o svojej časovej pôsobnosti, viedlo by opačné riešenie k tomu, že zásada retroaktívneho uplatňovania menej prísnych sankcií by bola trvale neuplatniteľná. Takéto riešenie by bolo zjavne v diametrálnom rozpore s úmyslom zákonodarcu, ktorý spočíva práve v zabezpečení čo možno najširšieho uplatňovania uvedenej zásady.

43. S prihliadnutím na tieto jednotlivé aspekty Súdnemu dvoru navrhujem odpovedať v tom zmysle, že článok 2 ods. 2 nariadenia č. 2988/95 zaväzuje vnútroštátny súd na žiadosť o príspevok pani Gerken retroaktívne uplatniť menej prísne ustanovenia obsiahnuté v článku 44 ods. 1 nariadenia č. 2419/2001.

²² — Štvrté odôvodnenie.

²³ — Piate odôvodnenie (kurzívou vykonal generálny advokát).

²⁴ — Písomné pripomienky (body 15 a 16).

V — Návrh**44. Navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol:**

„Článok 2 ods. 2 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade žiadosti o pomoc 'na zvieratá', ktorá patrí do oblasti pôsobnosti nariadenia Komisie (EHS) č. 3887/92 z 23. decembra 1992 stanovujúceho pravidlá uplatňovania integrovaného systému správy a kontroly pre určité schémy pomoci v Spoločenstve a ktorá obsahuje nezrovnalosť, ktorú možno sankcionovať na základe posledného menovaného nariadenia, sú príslušné orgány povinné retroaktívne uplatniť ustanovenia nariadenia Komisie (ES) č. 2419/2001 z 11. decembra 2001 stanovujúceho podrobné pravidlá uplatňovania integrovaného správneho a kontrolného systému pre určité programy pomoci spoločenstva, zriadeného nariadením Rady (EHS) č. 3508/92, pokiaľ toto nariadenie obsahuje menej prísne ustanovenia pre príslušné konanie.“